NAHIKO

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

Erakunde autonomiaduna — Organismo Autónomo del
EUSKO JAURLARITZA — GOBIERNO VASCO

LEHEN HEZKUNTZAKO 3. MAILA

1. UNITATE DIDAKTIKOA:

ZAINKETA

GAI ZERRENDA

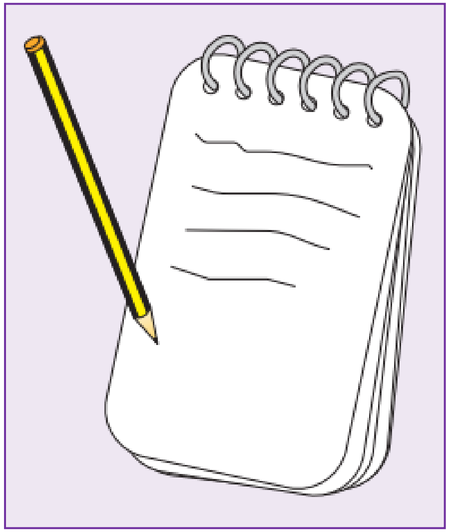

HEZKIDETZA

- Irakaslearen gida
- Familientzat Nahiko! aurkezpena

MATERIALA

- “Zainketa” jolasa
- “Sena ala heziketa?” jolasa
- “Piramidea” jolasa
- Ikasleen koadernoa
- Familien koadernoa

HEZKIDETZA, BERDINTASUNERAKO HEZIKETA

Ikasle oro, neska nahiz mutil, generoko rolik gabe: bizitzaren arlo guztietan pertsona osoak eta autonomoak.

Giza Eskubideetan oinarritutako harremanak.

BERDINTASUNA:

- **Ikasle guztiek, neskek zein mutilek, norbere autonomia, pertsonen arteko tratu onak eta erabateko hiritartasuna lortzeko heziketa eduki dezaten.**
- **Errespetuz eta indarkeriarik gabe hazi, sentitu, ekin, ikasi, erabaki eta elkarbizi daitezen.**

→ **Nahiz arlo pribatuan nahiz publikoan Giza Eskubideak errespetatuz bizi eta elkarbizi daitezen.**

→ **Arazoak eta auziak biolentzia-eza erabiliz konpondu ditzaten.**

→ **Emakumeen aurkako indarkeriaren kontra egin dezaten.**

LEHEN HEZKUNTZAKO BIGARREN ZIKLOA

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER
EUSKO JAURLARITZA — GOBIERNO VASCO

NAHIKO! 3-4 Logoa

Mundu erdia grisa.
Desberdintasunez osatuta.

Mundu erdia berdea.
Berdintasunez osatuta.

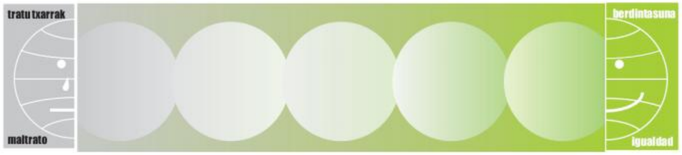

HELBURUA: puntuz puntu, mundu grisa berdeagoa bilakatu.

NI ETA MUNDUA, MUNDUA ETA NI:

- Bizitzarako, norbere autonomiarako eta harremanetarako zainketaren eta enpleguaren balioa eta nagusitasuna.

HELBURUAK:

- Ikasleen garapen osoa sustatu.
- Eredu maskulinoaren unibertsalizazioa aztertu.
- Eredu femeninoaren baloreak azpimarratu.

EDUKIAK:

- Mundu zabalaren aurkikuntza, ezagutzeko, ulertzeko eta kontatzeko grina.
- Ni eta mundua, mundua eta ni: nola bizi naiz, zer behar dut bizitzeko, norekin bizi naiz, ze harremanak ditut, nola tratatzen ditut...
- Munduaren ezagutza eta interakzio bikoitza:
  - Narrazioa, fikzioa
  - Informazioa, albisteak

LEHEN HEZKUNTZAKO
3. MAILA

UNITATEAK	JOLASAK
1. Zainketa	Zainketa. Piramidea. Sena ala heziketa?
2. Aniztasuna	Ipuinen loteria. Nesken oka jolasa. Mutilen oka jolasa
3. Berdintasuna	Berdintasunaren oka jolasa

1.UD, ZAINKETA:

- Zaintza zentzu zabalean: norberaren buruarena, senideena, haurrena, gaixoena, lagunena, gizartearena…

- “ZAINTZA, EGINEZ IKASTEN DA”.

IRAKASLEEN FORMAKUNTZA

IRAKASLEAREN GIDA:

1. Helburu eta edukiak
2. Materialak eta ekintzak
3. "Zainketa!" jolasa
4. "Piramidea" jolasa
5. "Sena ala heziketa?" jolasa

ZAINKETA

NAHIKO! 3-4

1 UNITATE DIDAKTIKOA

IRAKASLEAREN GIDA 1

Irakasle agurgarria:

Ongietorri Lehen Hezkuntzako hirugarren eta laugarren mailarako **EMAKUNDEren NAHIKO Proiektura**. Neska-mutilen, emakume eta gizonen arteko berdintasunerako programa duzue hau. Eskubide eta aukeren berdintasuna, tratu eta arduren berdintasuna. Denetarako berdintasuna, bizitzan eta munduan, bizitzako arlo guztietan eta munduko arlo guztietan

Hezkidetza programa honen helburua **emakumeek jasaten dituzten tratu txarren aurkako prebentzioa** eta sentsibilizazioa da. Tratu txarrak emakume eta gizonen arteko egiturazko desberdintasunaren adierazpen eta ondorioa izanik, gure ikasleek horretaz jabetu eta horren arabera joka dezatela nahi du programa honek. Honela, berdintasuna eta errespetuan, zaintza eta erantzukizun- kidetzan oinarrituta eta giza-eskubideak emakume nahiz gizonei arlo guztietan aplikatuz, haien mundua ulertu eta eraiki ahal izango dute.

Giza Eskubideen oinarri nagusi eta azkena den berdintasunak soilik prebenitu eta sahiestu ditzake emakumeek jasaten dituzten tratu txarrak. Gure ikaslegoa berdintasunerako heziz mundu justuago bat eraiki eta bizi ahal izango dute, non gizonek eta emakumeek, neskak eta mutilek elkarri ongi tratatu eta harreman pertsonal onak eta egokiak izango dituzten, abusu eta mendekotasunik gabekoak, txantai eta mehatxurik gabekoak. Soilik berdintasunerako heziz, gure ikasleak oraingoa baino justuagoa den etorkizuna eta tratu onak gailentzen diren mundu batean bizi ahal izango dira.

Eskerrik asko zure laguntzagatik!

ZAINKETA ZENTZU ZABALEAN

ZAINTZA MAILA ETA ESPARRU EZBERDINETAN EMATEN DA

- Norberarena
- Senideena
- Haurrena
- Gaixoena
- Lagunena
- Gizartearena
- Heziketarena
- Osasunarena
- Larrialdietakoa
- Aisialdiarena
- …

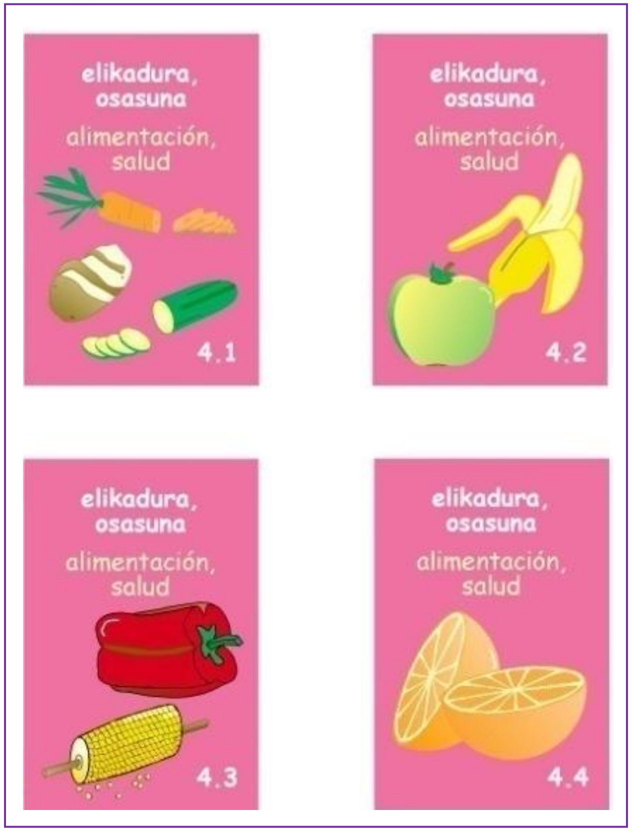

BEHAKETA: GUZTIOK ZAINKETA MOTA GUZTIAK BEHAR DITUGU

HELBURUA: GUZTIOK ZAINKETA MOTA GUZTIAK EGITEA

ZAINKETA MOTA GUZTIEI DAUKATEN BALIOA EMAN. ZAINKETA MOTA GUZTIAK EGITEN IKASI

A) Tradizionalki emakumezkoek egindako zaintzak behatu eta aztertu:

→ Pertsonei lotutakoa, etxeko zaintza, eguneroko zaintza, menpekotasuna duten pertsonen zaintza…

→ Duten balioa eta garrantzia aitortu, ez gutxietsi.

→ Gizonezkoek ere zaintza hauek egiten ikasi eta egin.

B) Tradizionalki gizonezkoek egindako zaintzak behatu eta aztertu:

→ Gizarteari lotutakoak, kaleko zaintza, larrialdiak, egoera arriskutsu eta segurtasunarekin lotutakoak…

→ Duten balioa eta garrantzia eman, ez handietsi.

→ Emakumeek ere zaintza hauek egiten ikasi eta egin.

ZAINKETA MAILAK, LEHENTASUNAK

ZAINKETA BATZUK BESTE BATZUK AHALBIDETZEN DITUZTE

Badaude zainketa batzuk gainontzekoen oinarria direnak. Adibidez:

- **Norbere burua zaindu gabe, ezin besteak zaindu.**
- **Etxeko zainketarik gabe, ezin gizartearen zainketa egin.**

→ Norbere zaintzaz arduratu. Gizaki autonomoak izan.

→ Zaintzaren oinarria denon artean egin. Zaintzaren piramidea denon artean eraiki.

→ Balioa eta garrantzia eman zainketari eta zainketa egiten duten pertsonei.

ZAINKETA, EGINEZ IKASTEN DA

NESKEK ZEIN MUTILEK BERDIN ZAINKETA IKASI ETA EGIN

- Aukera eta baldintza berberak
- Ikasketa berberak arlo berberetan
- Gizartearen onarpen eta balio berberarekin

BAINA, GURE GIZARTEAN...

→ Orokorrean, neskek eta mutilek ez dituzte zaintza berdinak egiten.

→ Orokorrean, neska eta mutilentzat zaintza "normal eta natural" ezberdinak bereizten ditugu.

BERAZ, BEHARREZKOA DA...

→ Genero estereotipo eta rolak "desikasi".

→ Zainketa mota guztiak egiten ikasi. Zaiduz, zaintzen ikasi.

tratu txarrak NAHIKO! 3-4 berdintasuna
maltrato igualdad

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

HIRUHILEKOAREN ANTOLAKETA

Unitate didaktikoaren materiala hiruhilekoan zehar erabili

PAUSOAK

A) Hasieran:

- Familiei Nahiko! programaren au

B) Asteroko saioetan ikasleekin:

- "Zainketa" jolasa ezagutu, landu eta jolastu.
- "Piramidea" jolasa ezagutu, landu eta jolastu.
- "Sena ala heziketa" jolasa ezagutu, landu eta jolastu.
- Ikasleen koadernoa bete, jolasak barneratzeko. Zatika egin daiteke.

C) Eskolan landu ondoren:

- Familien koadernoa etxera bidali etxekoekin landu, hausnartu eta partekatzeko. Zatika egiten joan daiteke.
- Ez da "etxeko-lana", ez da eskolan "zuzenduko". Erabileraren eta etxean lortutako giroaren jarraipena egingo da.

FAMILIEI AURKEZPENA

INFORMAZIOA, SENTSIBILIZAZIOA ETA ELKARLANA:

- "Nahiko! LH3 familiak" pdf-ko aurkezpen lagungarria erabil daiteke.
- Ikasleen lana azaldu: unitate didaktikoaren edukiak, helburuak eta materialak (jolasak, kantak…).
- Hiruhileko familien koadernoa: helburuak. Lantzeko irizpideak. Ariketa motak eta adibideak. Eskolan egingo den jarraipena.

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER
EUSKO JAURLARITZA · GOBIERNO VASCO

ONLINE JOLASAK

JOLASTU, BIZIARAZI, AZTERTU, HAUSNARTU:

- Lan-talderako materialak.
- Eguneroko egoerak, sentsazioak, bizipenak, sentipenak, harremanak… biziarazi eta gogoratu.
- Galdetu, aztertu, hausnartu, ulertu, eztabaidatu, adostu, iradoki, aldatu…
- Ondorioak, alternatibak, aldaketak…

JOLAS BAKOITZAK 3 ATAL:

- Hasierako tutoriala (azalpena)
- JOLASA
- Bukaerako laburpena (hausnarketa)

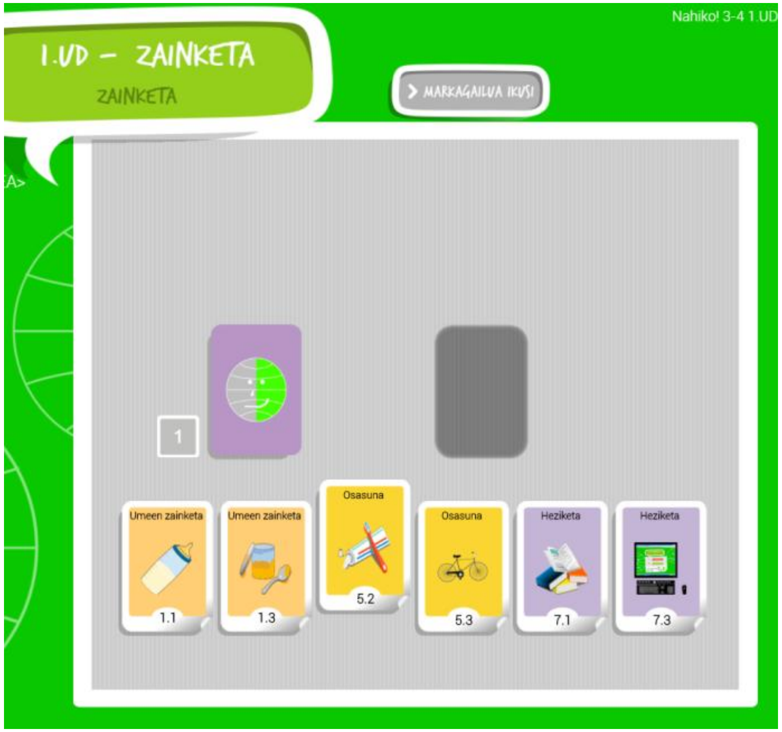

HASIERAKO TUTORIALA

ERABILERA:

- Jolasa ezagutzeko.
- Non dago tutoriala?
  - Lehenengo zikloko jolasetan (LH1 eta LH2) irakasleari alta ematerakoan azaltzen da.
  - LH3tik aurrera berriz, ikasle bezala alta ematerakoan azaltzen da.
- Lehen partidetan talde osoarekin erabil daiteke eta gero taldeka edo banaka.
- Tutoriala saltatzeko aukera dago botoi gorriari emanez. Adibidez, jolastu den lehen partidetan jadanik tutoriala egin bada eta jolasa jadanik ondo ezagutzen denean, ez da beharrezkoa berriro egitea.

BUKAERAKO LABURPENA

ERABILERA:

- Partidaren emaitzak aztertzeko eta kontzeptuak finkatzeko.
- Non dago laburpena?
    - Jokalari bakoitzari azaltzen zaio partida amaitzerakoan.
- Lehen jokaldietan talde osoarekin erabil daiteke eta gero taldeka edo banaka.
- Laburpeneko galdera batzuk jolastutako partidaren araberakoak dira.

ONLINE JOLASEKIN JARDUERAK

1.- JOLASTU AURRETIK, JOLASA EZAGUTU:

- Kartak eta fitxak ezagutu, marrazkien eta hitzen esanahia argitu…
- Irizpide anitzak erabiliz fitxak antolatu eta sailkatu. Pertsonaien ezaugarri komunak edota ezberdinak identifikatu.
- Kartak kopiatu eta hormairudiak egin elkarren artean erlazionatuz, osatzen dituzten testu edo irudiak gehituz. Egungo albisteekin edota gertaerekin erlazionatu.
- Nork bere burua edota beste pertsonak errespetuz ezagutu eta deskribatzeko hitzen zerrenda osatu. Erabiltzen al ditugu hitz batzuk neskentzat eta beste batzuk mutilentzat? Zergatik?
- Hitz berrien hiztegi txikia egin. Hiztegia irudi, adibide, egoera edo esaldiekin lotu…
- Karta edota fitxa berriak sortu.

2.- JOLASTU ONDOREN, HAUSNARTU:

- Egindakoa aztertu, zalantzak argitu…
- Jolas amaierako online laburpena bete.
- Ezkerreko laukiko ariketak egin.
- Ikasleen koadernoko ariketak egin.

1.UD-KO JOLASAK

- "Zainketa"
- "Piramidea"
- "Sena ala heziketa?"

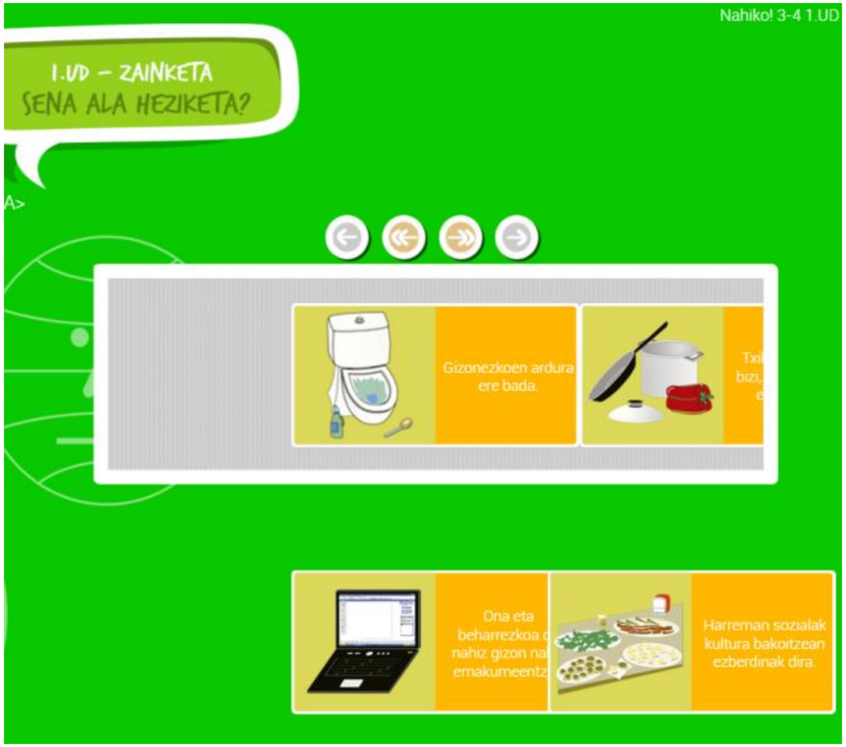

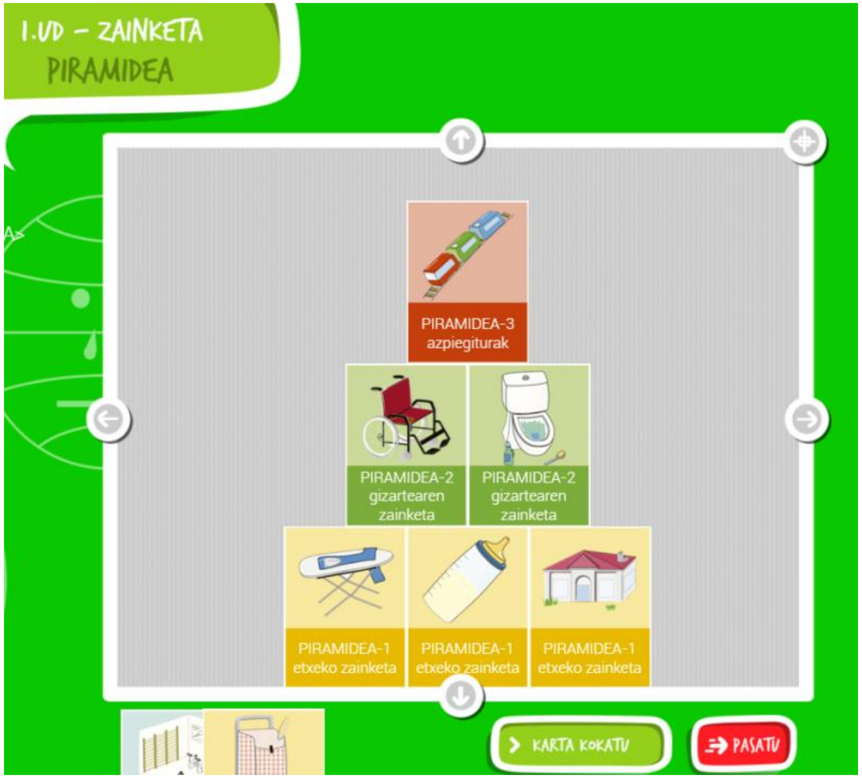

“ZAINKETA!” JOLASA

Zainketa zer den lantzeko jolasa.

4 KARTAZ OSATUTAKO 15 FAMILIA

- **Familiak: umeen zainketa, sendatzeko zainketa, heziketa, larrialdiak, aisialdia, ongizatea…**

- **Partida bakoitzean irakasleak aukeratuko du ze familiekin jolastuko den, landu nahi diren gaien arabera.**

JOLAS ARAUAK 1

FAMILIAK OSATU

- **Bakoitzak 5 karta ditu eskuan.**
- **4 karta familia berekoak izatea lortu behar du.**
- **Horretarako, mahaian buruz gora dagoen karta hartu ahalko du ala karta-sortatik bat.**
- **Eta ondoren, 6 kartetatik bat bota beharko du mahaira.**
- **Familia osatzerakoan, ZAINKETA! botoia sakatu eta familia bereko 4 kartak aukeratu. Jolasak ondo egin den ala ez esango du.**

* Online jolasaren tutorialean zehatz-mehatz azalduta.

JOLAS ARAUAK 2

Adibidea

"SENA ALA HEZIKETA?" JOLASA

Zainketa, eginez ikasten da. Inor ez da jakinda jaio.

54 DOMINO FITXAZ OSATUTAKO BARAJA

FITXA BAKOITZA:

- Marrazkia: zaintzarako objektu, zeregin edo lan bat.

- Esaldia: zeregin horrekin lotutako errealitatea edo estereotipoa.

JOLAS ARAUAK 1

Domino jokoa:

- **Bakoitzak 3 fitxa ditu eskuan.**
- **Guztion artean, ahalik eta fitxa katerik luzeena osatu.**
- **Pixkanaka dominoa eraiki: zentzuz, marrazkiak eta esaldiak lotzen joan.**
- **Ezin bada kartarik jarri, "PASATU" botoiari eman eta karta berri bat jasoko da.**

* Online jolasaren tutorialean zehatz-mehatz azalduta.

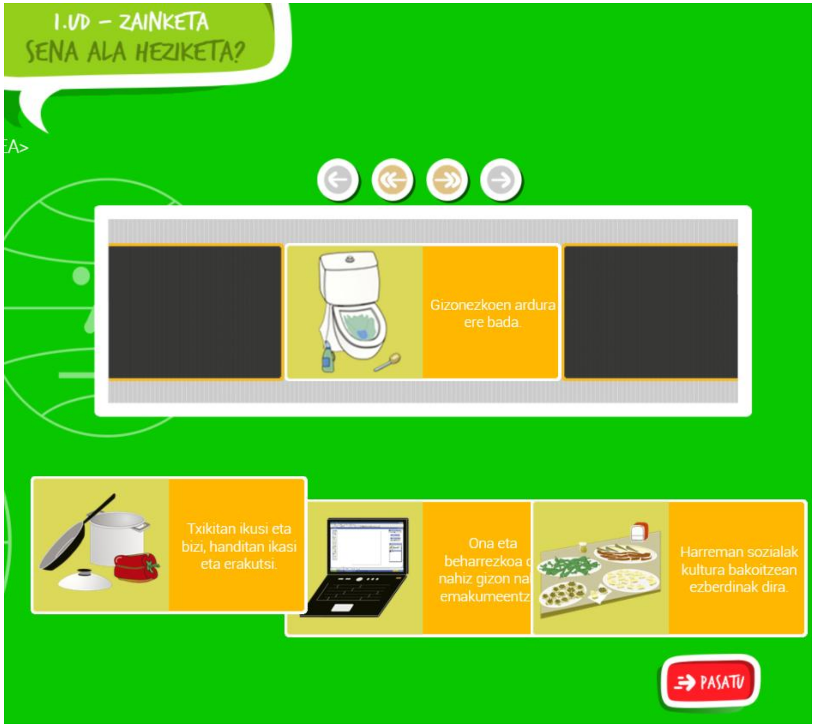

JOLAS ARAUAK 2

Adibidea

* Online jolasaren tutorialean zehatz-mehatz azalduta.

JOLAS ARAUAK 3

Adibidea

“PIRAMIDEA” JOLASA: ZAINKETAREN LEHENTASUNAK

ZAINKETA, GIZARTEAREN OINARRIA
50 FITXAZ OSATUTAKO BARAJA: 5 MAILA ETA KOLORE

- **Horia, 1.maila: etxekoen zainketa, gainontzekoen oinarria.**
- **Berdea, 2.maila: gizartearen zainketa eta zerbitzuak.**
- **Gorria, 3.maila: gizartearen azpiegiturak.**
- **Urdin argia, 4.maila: gizartearen kultura eta aisia.**
- **Urdin iluna, 5.maila: norberaren kultura eta aisiaa.**

JOLAS ARAUAK 1

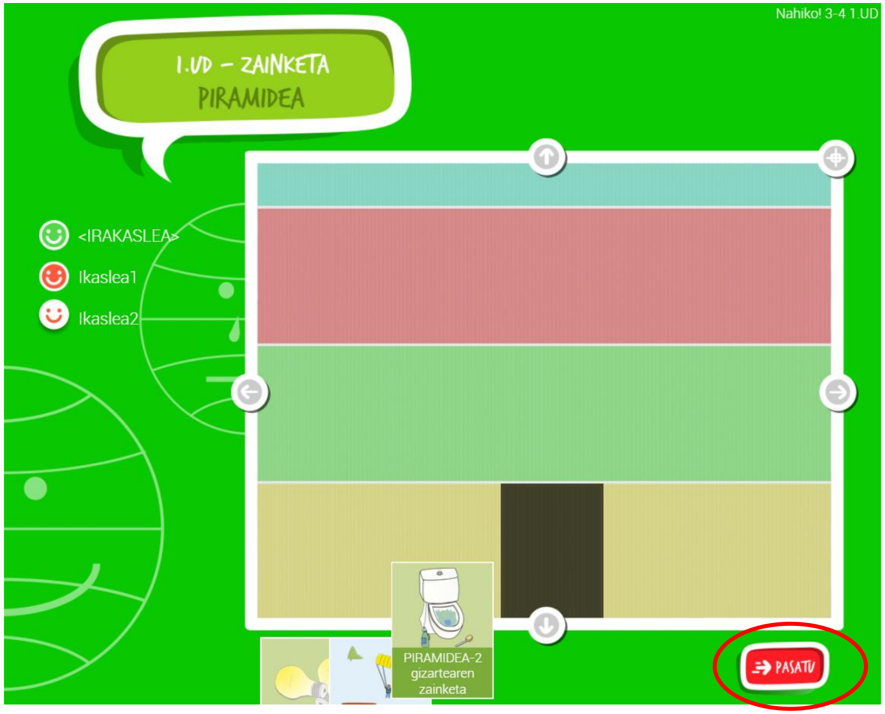

PIRAMIDE FORMA DUEN PUZZLEA

- **Bakoitzak 3 fitxa ditu eskuan.**
- **Guztion artean, ahalik eta piramiderik altuena osatu.**
- **Pixkanaka piramidea eraiki: lehenengo hori koloreko bi fitxa beharko ditugu gutxienez, gainean berde kolorekoa ipini ahal izateko. Eta horrela, maila guztietan.**
- **Ezin bada fitxarik jarri, "PASATU" botoiari eman eta karta berri bat jasoko da.**

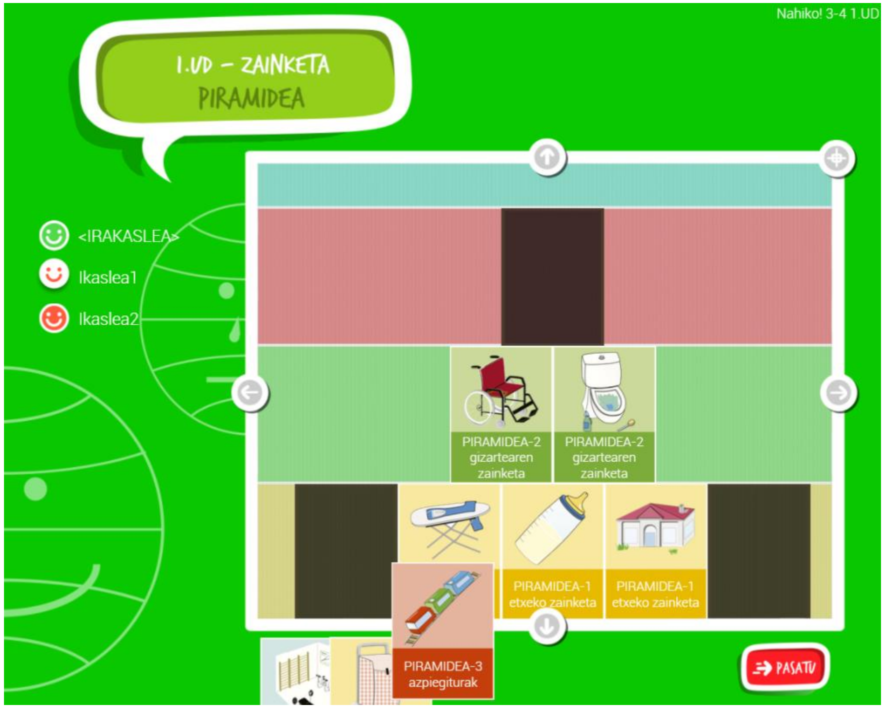

* Online jolasaren tutorialean zehatz-mehatz azalduta.

JOLAS ARAUAK 2

Adibidea

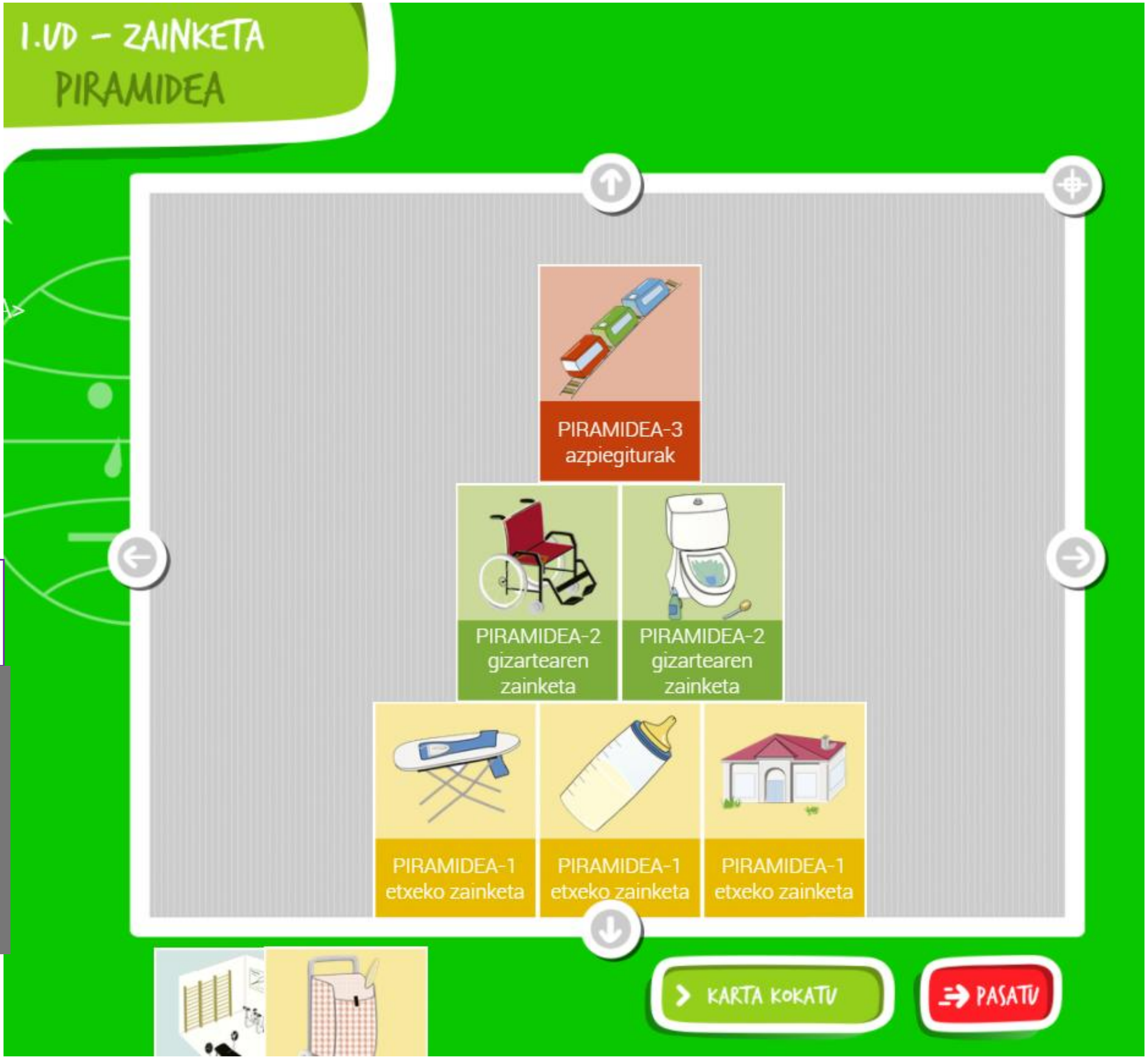

IKASLEEN KOADERNOA

Landutako jolasei buruzko ariketak

HITZ EGIN, HAUSNARTU, BARNERATU, LABURTU:

- Hitzak eta marrazkiak markatu ("X" idatzi...).
- Hitzak marrazkiekin lotu. Irudiak gehitu...
- Galderak erantzun. Testuak idatzi...

PDF betegarriak

FAMILIEN KOADERNOA

Landutako jolasei buruzko ariketak

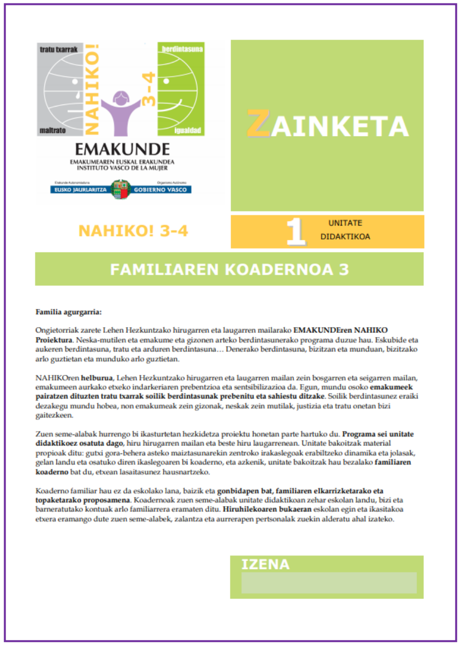

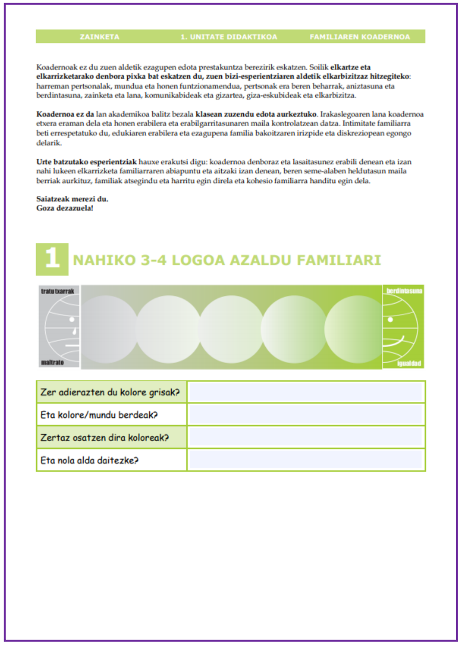

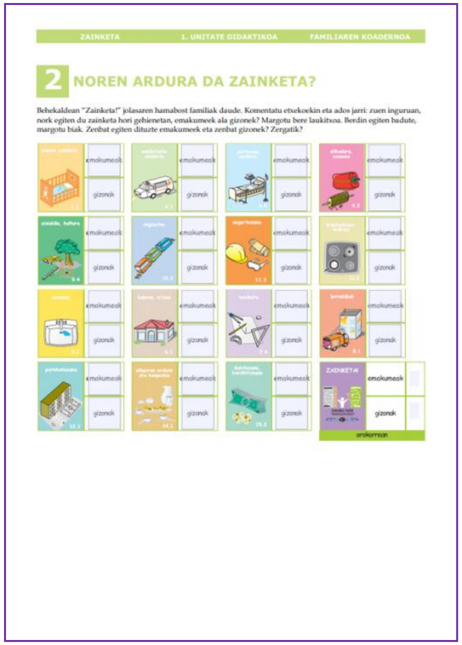

PDF betegarriak

HITZ EGIN, HAUSNARTU, ADOSTU:

- Hutsuneetan hitzak idatzi. Irudiak gehitu...
- Fitxak osatu. Testuak bukatu. Galderak erantzun...
- Hitzak eta marrazkiak markatu ("X" idatzi, zenbaki bera jarri...).

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

FAMILIEN KOADERNOAREN ERABILERA

PAUSOAK:

1. Familiei koadernoen helburuak eta erabilera azaldu (ikus beheko laukia).
2. Eskolan landu ondoren, familiei koadernoak bidali: USBan, e-mailez, eskolako web-ean ala plataforman zintzilikatu, inprimatuta banatu…
3. Koadernoaren ariketak familiekin hitz egin, partekatu eta hausnartzeko erabili.

TOPAGUNEA DA, AUKERA BAT, EZ "EGINBEHARRA"

→ Eskolako lanetaz hitz egiteko eta hausnartzeko aukera.
→ Elkar ezagutzeko eta harremanak sendotzeko aukera.
→ Esperientziak, sentimenduak, balioak, erabakiak… BIZITZA partekatzeko aukera.

→ Ez dira erantzun bakarra eta egiteko modu bakarra duten ariketak.
→ Ez da beharrezkoa dena idaztea, dena erantzutea eskolara bidaltzeko.
→ Helburua, familian erabiltzea da, eskolaren laguntza eta jarraipenarekin.

ONLINE MATERIALA ERABILTZEKO INFORMAZIO GEHIAGO

“ONLINE JARRAIBIDEAK” pdf-a

- Irakasleak materiala eta jolasak ezagutzeko pausoak.
- Ikasleek materiala eta jolasak ezagutzeko pausoak.
- Jolasak erabiltzeko pausoak.
- Hausnarketa: jolasaren laburpena eta koadernoak nola erabili.
- Online jolasteko ohar teknikoak.
- Irakaslea eta ikasleak online jolasetan alta emateko pausoak.
- Nabigatzailean leiho independienteak nola sortu.

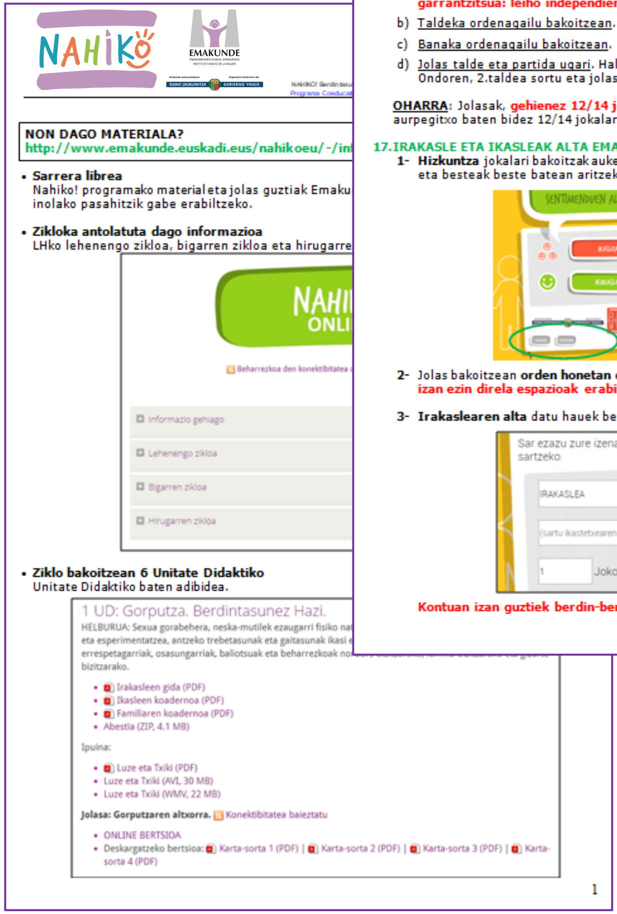

NON DAGO MATERIALA?
http://www.emakunde.euskadi.eus/nahikoeu/-/inf

- **Sarrera librea**
  Nahiko! programako material eta jolas guztiak Emaku... inolako pasahitzik gabe erabiltzeko.
- **Zikloka antolatuta dago informazioa**
  LHko lehenengo zikloa, bigarren zikloa eta hirugarre...
- **Ziklo bakoitzean 6 Unitate Didaktiko**
  Unitate Didaktiko baten adibidea.

1

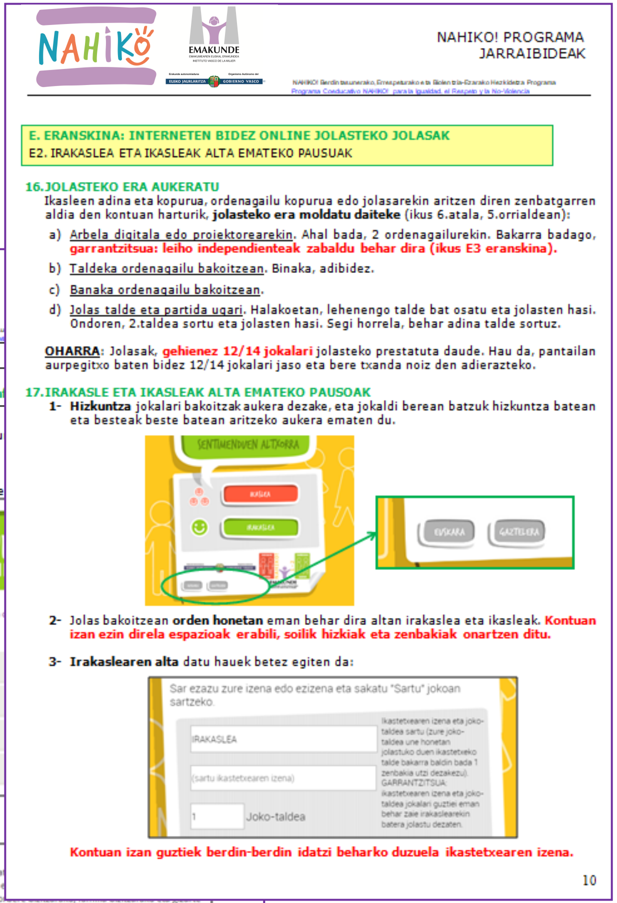

NAHIKO! PROGRAMA JARRAIBIDEAK

E. ERANSKINA: INTERNETEN BIDEZ ONLINE JOLASTEKO JOLASAK
E2. IRAKASLEA ETA IKASLEAK ALTA EMATEKO PAUSUAK

16. JOLASTEKO ERA AUKERATU
Ikasleen adina eta kopurua, ordenagailu kopurua edo jolasarekin aritzen diren zenbatgarren aldia den kontuan harturik, **jolasteko era moldatu daiteke** (ikus 6.atala, 5.orrialdean):

a) Arbela digitala edo proiektorearekin. Ahal bada, 2 ordenagailurekin. Bakarra badago, **garrantzitsua: leiho independienteak zabaldu behar dira (ikus E3 eranskina).**
b) Taldeka ordenagailu bakoitzean. Binaka, adibidez.
c) Banaka ordenagailu bakoitzean.
d) Jolas talde eta partida ugari. Halakoetan, lehenengo talde bat osatu eta jolasten hasi. Ondoren, 2.taldea sortu eta jolasten hasi. Segi horrela, behar adina talde sortuz.

OHARRA: Jolasak, **gehienez 12/14 jokalari** jolasteko prestatuta daude. Hau da, pantailan aurpegitxo baten bidez 12/14 jokalari jaso eta bere txanda noiz den adierazteko.

17. IRAKASLE ETA IKASLEAK ALTA EMATEKO PAUSOAK
1- **Hizkuntza** jokalari bakoitzak aukera dezake, eta jokaldi berean batzuk hizkuntza batean eta besteak beste batean aritzeko aukera ematen du.

2- Jolas bakoitzean **orden honetan** eman behar dira altan irakaslea eta ikasleak. **Kontuan izan ezin direla espazioak erabili, soilik hizkiak eta zenbakiak onartzen ditu.**

3- **Irakaslearen alta** datu hauek betez egiten da:

Kontuan izan guztiek berdin-berdin idatzi beharko duzuela ikastetxearen izena.

10

NAHIKO

EMAKUNDE

EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA

INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

Erakunde autonomiaduna

EUSKO JAURLARITZA

Organismo Autónomo del

GOBIERNO VASCO